

**Kabinet met PVV doet recht aan
dramatische verkiezingsnederlaag van links**

PVV-leider Geert Wilders
Door [Eduard Bomhoff](#)
17 juli 2021
Geplaatst in [Kabinetsformatie](#)

Ik keek afgelopen zondag op Zoom naar onze wekelijkse kerkdienst en moest denken aan Geert Wilders. Hoe zo? De dominee preekte over Jesaja 11: ‘Een kalf eet samen met een leeuw....een leeuw eet gras.’

Is dat mogelijk, de blonde leeuw uit Venlo samen met gekozen kalveren van andere partijen? Ik raadpleegde Wilders op Twitter. Op zijn account kopieert hij regelmatig doodsdreigingen tegen hemzelf.

Maar wat hij zelf plaatst kan de laatste drie dagen haast niet vrediger: één politieke tweet over het klimaatbeleid, en verder alleen een paar foto's: een Hollands landschap met molen en een ‘Goede Morgen’, een eigen vakantiefoto met zonnebril, en twee kattenfoto's van ‘Snoetje’.

Uitsluiten van rechts botst met verkiezingsuitslag

Na mijn gebeden las ik later op de dag [de Binnenhoflezing](#) die prof. Jouke de Vries vorige week uitsprak en toen wist ik het zeker. Nog niet dat Wilders voor regeringsdeelname vegetariër is geworden, maar wel dat wij hierop moeten inzetten om solide redenen: ‘leeuw plus lammeren’ biedt meer hoop voor het land op reparatie van de sociale cohesie dan de alternatieven van een kabinet over links, of nieuwe verkiezingen.

Prof. De Vries waarschuwt dat het bij voorbaat uitsluiten van politiek rechts bij de formatie heel veel kiezers negeert, en botst met een verkiezingsuitslag waarbij links ‘dramatisch’ verloor. En, ter geruststelling: als Wilders instemt, zoals in 2010, zal hij deze tweede keer aarzelen om de kalveren te verlaten zoals in 2012, want dat kostte hem toen 9 zetels.

Leer van Denemarken

Het recept voor ‘VVD+CDA+PVV+?’ staat voor de helft in de column van Ronald Plasterk in *De Telegraaf* waar hij aanraadt om te leren van Denemarken: ‘De Deense Mette Frederiksen zag dat [haar partij de gewone mensen was kwijtgeraakt] en heeft het roer omgegooid. **De grenzen van het land zijn dicht, behalve voor echte vluchtelingen**; en van nieuwkomers wordt verwacht dat ze hun best doen om de taal te leren en zo snel mogelijk volwaardig gaan deelnemen aan de Deense samenleving.’

De Deense formule geeft Wilders de helft van wat hij wil: geen economische immigranten uit Afrika, het Midden-Oosten en Bangladesh, maar alleen echte vluchtelingen. Kan hij dan de andere helft: stemming maken tegen islamitische landgenoten laten varen?

Stop met beledigen

Niet meer beledigingen zoals ‘kopvodden’? Zulke vieze taal horen we ook niet van Wilders’ politieke vrienden uit Denemarken of Oostenrijk. Dat is de enige harde eis waar Wilders mee

moet instemmen: respect voor landgenoten die dat respect verdienen door werken en acceptatie van de Nederlandse openbare leefregels.

De winst die hij binnen haalt is het sluiten van de grens en een paar honderd in plaats van vele duizenden asielzoekers die door het lange wachten vaak vallen voor criminaliteit. Het proberen waard, zou mij lijken.

PvdA moet liefst vier dossiers omgooien

Plasterk richt zich via *De Telegraaf* niet tot Wilders, maar tot wat er nog over is van zijn eigen partij, de PvdA. Maar die zou niet alleen akkoord moeten gaan met het weren van economische immigranten uit Afrika, het Midden- Oosten en Bangladesh, maar ook geloofwaardig de koers 180 graden moeten omgooien op vier andere dossiers:

1. Verloochening van Euro-commissaris Timmermans na het miljarden-fiasco met de houtsnippers waar Timmermans niets van heeft geleerd, en van zijn helper, Diederik Samsom, die Nederland kwaadschiks van het aardgas wil dwingen.
2. Respect voor landbouw en veeteelt en een eind aan dreigementen die het voor de boeren onmogelijk maken om nog te investeren in hun bedrijf. Trots op Wageningen en Delft en instemming met de logische conclusie dat research en steun voor arme landen een meer passend klimaatbeleid is voor Nederland dan almaar meer dwang.
3. Geen nieuw toptarief van 60 procent in de inkomstenbelasting en geen nóg duurdere benzine.
4. Nooit hogere lasten voor het bedrijfsleven dan in de buurlanden om te voorkomen dat – zoals onder Den Uyl en Van Agt – de industrie vertrekt naar het buitenland. Wim Kok bleef acht jaar gerespecteerd omdat hij ver weg bleef van ‘gat in de hand’ Den Uyl; zijn partij (wat daar nog van over is) is die les vergeten.

Wilders slechts één

Plasterk vertelt de *Telegraaf*-lezers vrolijk – zijn stijl lijkt steeds meer op de ‘chatty’ spreek- en dicteerstijl van Hans Wiegel – ‘dat de PvdA [zichzelf] van een splinterpartij met een paar eenvoudige programmawijzigingen [kan] omvormen tot de partij voor gewone mensen, die ze ooit was’.

Mij lijken 1-4 hierboven wel nodig maar verre van ‘eenvoudig’. Wilders hoeft maar op één hoofdpunt de koers om te gooien; de PvdA op vier grote onderwerpen om acceptabel te worden voor VVD en CDA.

VVD+PVV+CDA+? beëindigt schofferen van veel rechtse kiezers

Toen oud-Kamervoorzitter Anne Vondeling ooit de hoop uitsprak dat de Kamer ‘minder lam en meer leeuw’ moest worden, was Wilders nog niet in zicht. Nu, in 2021, is de blonde leeuw beschikbaar en is er een kans om de sociale cohesie in Nederland te repareren. En dat is hard nodig.

Lees prof. De Vries die waarschuwt tegen de ‘onheilspellende sfeer van polarisatie... Het is these en antithese zonder tot synthese te komen.’ VVD+PVV+CDA+? Zeker ook niet eenvoudig, maar die formule brengt direct en duidelijk een eind aan het schofferen van zo veel kiezers op rechts, en daarmee een kans op ‘depolarisatie’ en een oplossing voor de ‘politieke verlamming’ waar De Vries over schrijft

Delen

Over de auteur

Eduard Bomhoff

Eduard Bomhoff is sinds 2004 hoogleraar economie aan Monash Malaysia University. In 2002 was hij vicepremier in het kabinet Balkenende 1. Zie www.eduardbomhoff.com voor zijn boek ‘Blinde Ambitie’ over die periode.